

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 21/12
Люксембург, 6 март 2012 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-364/10
Унгария/Словакия

**Според генералния адвокат г-н Bot, Словашката република не е нарушила
правото на Съюза, като е отказала достъп до територията си на унгарския
президент г-н Sólyom**

*Пътуванията на държавните ръководители всъщност са от сферата на
дипломатическите отношения, която остава от компетентност на държавите членки,
при спазване на международното право*

Президентът на Унгария, г-н László Sólyom, планира да посети на 21 август 2009 г. град Комарно (Словакия), за да участва в церемонията за откриване на статуя на свети Ищван, основател и първи цар на унгарската държава, по покана на установено в Словакия сдружение. След размяна на няколко дипломатически съобщения между съответните посолства с оглед предвижданото посещение, тримата най-висши представители на Словашката република, а именно президентът на Републиката, г-н Ivan Gašparovič, министър-председателят, г-н Robert Fico, и председателят на Парламента, г-н Pavol Paška, приемат обща декларация, в която посочват, че посещението на унгарския президент не се счита за подходящо, по-специално поради това, че той не е изразил никакво желание да се срещне със словашки високопоставени лица и предвид факта, че датата 21 август е особено деликатна. Всъщност планираното посещение трябвало да се осъществи в деня на 41-та годишнина от нахлуването в Чехословакия на войските на Варшавския договор, сред които са и унгарските войски.

С вербална нота от 21 август 2009 г. словашкото министерство на външните работи уведомява посланика на Унгария в Братислава (Словакия), че на основание по-конкретно на разпоредбите на Директива 2004/38¹ словашките власти са решили да откажат достъп на президента Sólyom до словашка територия на този ден поради съображения, свързани с рисковете за сигурността. След като е уведомен за тази нота, президентът Sólyom, който междувременно е пристигнал на словашката граница, в крайна сметка се отказва от влизането на словашка територия.

Тъй като смята, че на президента ѝ не може да бъде отказан достъп до територията на Словакия въз основа на тази директива, Унгария иска от Комисията да предяви до Съда на Европейския съюз иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка. Всъщност според Унгария директивата допуска държавите членки да откажат на гражданин на Съюза да влезе на тяхна територия, само ако поведението на съответното лице представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото. Според Унгария обаче случаят не бил такъв.

Независимо от това, Комисията приема, че правото на Съюза не се прилага по отношение на осъществяването от държавния ръководител на държава членка на територията на друга държава членка посещения и че при това положение твърдението за неизпълнение на задължения не е обосновано.

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕО, 68/360/ЕО, 72/194/ЕО, 73/148/ЕО, 75/34/ЕО, 75/35/ЕО, 90/364/ЕО, 90/365/ЕО и 93/96/ЕО (ОВ L 158, стр. 77, Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

След това Унгария решава да сезира от свое име Съда на ЕС с иск за установяване на неизпълнение на задължения срещу Словашката република, като използва предвидената в Договора (член 259 ДФЕС) възможност². Комисията решава да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Словашката република.

В заключението си, което представя днес, генералният адвокат г-н Yves Bot първо отбелязва, че г-н Sólyom предвиждал да отиде в град Комарно, за да участва в откриването на паметник, който е символ, свързан с историята на унгарската държава, и че по този повод трябвало да произнесе реч. Следователно в случая не става дума за посещение, което се ограничава до изцяло частни интереси, нито дори за посещение, което се осъществява инкогнито, тъй като словашките власти били уведомени няколко пъти по дипломатически път за това посещение. Поради това генералният адвокат счита, че **г-н Sólyom е имал желание да посети град Комарно именно при упражняване на функциите си на президент на Унгария, а не само в качеството си на гражданин на Съюза.**

В този контекст по-нататък г-н Bot уточнява, че движението на гражданите на Съюза между държавите членки действително се урежда от правото на Съюза, но това не е така, когато става дума за посещенията, осъществявани от държавните ръководители в държавите членки. Всъщност, **независимо че се осъществяват в рамките на Съюза, тези пътувания са от сферата на дипломатическите отношения, която остава от компетентността на държавите членки, при спазване на международното право.** Според г-н Bot посещенията на държавните ръководители на територията на държавите — членки на Съюза зависят от съгласието на приемащата държава членка и от правилата, определени от нея в рамките на нейната компетентност, и не могат да се разглеждат в светлината на свободата на движение.

По-нататък генералният адвокат подчертава, че държавите членки не би трябвало да упражняват правомощията си в областта на дипломатията по начин, който би могъл да доведе до трайно скъсване на дипломатическите отношения между тях. Такова скъсване би било наистина несъвместимо с процеса на интеграция и би било в противоречие с поетото от тях задължение за поддържане на добросъседски отношения, което е неделимо от решението им да се присъединят към Съюза. Нещо повече, то би било пречка за осъществяване на основните цели на Съюза, една от които е насърчаването на мира. Поради това, при положение на трайно парализиране на дипломатическите отношения между две държави членки, би следвало да се прилага правото на Съюза. Генералният адвокат отбелязва все пак, че в случая Съдът очевидно не е изправен пред такова положение, за което свидетелства именно срещата между унгарския и словашкия министър-председател, проведена няколко дни след разглеждания инцидент.

Накрая генералният адвокат отбелязва, че дори Словашката република да греши, като използва Директива 2004/38 за правна основа на отказа си да допусне унгарския президент на нейна територия, все пак това обстоятелство не представлява злоупотреба с право по смисъла на съдебната практика на Съда на ЕС.

Поради това генералният адвокат предлага на Съда **да приеме, че Словашката република не е нарушила правото на Съюза и да отхвърли предявения от Унгария иск.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде

² В цялата история на европейската интеграция това е едва шестият случай, в който държава членка подава от свое име иск за установяване на неизпълнение на задължения срещу друга държава членка. От петте предходни дела само три са приключили с решения ([141/78](#) Франция срещу Обединено кралство, [C-388/95](#) Белгия срещу Испания, вж. също ПС [36/2000](#) и [C-145/04](#) Испания срещу Обединено кралство, вж. също ПС [70/06](#)).

предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок. Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 3708

Кадри от прочитането на заключението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106